

SAĞLIK ÇALIŞANLARININ SAĞLIĞI 2. ULUSAL KONGRESİ

26-28 Kasım 2001/Ankara

Özlem ÖZKAN

Sağlık Çalışanlarının Sağlığı 2. Ulusal Kongre Sekreteri

26-28 Kasım 1999 tarihinde Türk Eczacıları Birliği'nin de yer aldığı 11 katılımcı örgüt ile gerçekleştirilen Sağlık Çalışanlarının Sağlığı ile ilgili ilk Kongre'nin Kapanış Oturumu'nda; Sağlık Çalışanlarının Sağlığı Ulusal Kongre'lerinin iki yılda bir düzenlenmesi ve bir çalışma grubunun kurulması kararları alınmıştı. Bu kararlar üzerine, Aralık 1999'da Sağlık Çalışanlarının Sağlığı (SÇS) Çalışma Grubu kuruldu. Sağlık meslek örgütü, sendika temsilcileri ve bireysel temsiliyetlerden oluşan grubun çalışma alanları:

- ✓ Sağlık Çalışanlarının Sağlığı Ulusal Kongre'lerinin iki yılda bir yaşama geçirilmesi,
- ✓ Sağlık emekçilerinin işyerlerinde birinci basamak sağlık hizmetlerini alabileceği "İşyeri Sağlık Birimi'nin" kurulması,
- ✓ Hukuksal mücadele için davaların açılması,
- ✓ İki ayda bir "Sağlıkçının Sağlığı Bülteni"nin çıkarılması olarak belirlenmiştir.

Sağlık Çalışanlarının Sağlığı 2. Ulusal Kongresi, dünyada ve ülkemizde sağlık çalışanlarına yeni saldırıların yaşandığı bir tarihte, on iki meslek örgütü ve üç sendikanın (Ankara Veteriner Hekimler Odası, Biyologlar Derneği, Genel-İş Sendikası, Hacettepe Üniversitesi Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Mezunları Derneği, Petrol-İş Sendikası, Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası, Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği, Türk Diş Hekimleri Birliği, Türk Eczacıları Birliği, Türk Hemşireler Derneği, Türk Medikal Radyoloji Teknisyenleri Derneği, Türk Psikologlar Derneği İstanbul Şubesi, Türk Tabipleri Birliği, Türkiye Diyetisyenler Derneği, Türkiye Fizyoterapistler Derneği) katılımı ile gerçekleştirildi.

Sağlık emekçileri kongre atmosferinde bu alanı, "Emek-Sermaye-Ücret-Kar" teması ile tartıştı. Kongreye 33 ilden yaklaşık 450 kişi katıldı. Katılımcıların %35.8'i doktor, %18.2'si hemşire, % 12.9'u öğrenci; %5.1'i fizyoterapist ve %4.4'ü radyoloji teknisyeni, %4.4'ü diyetisyen ve %3.2' si de dişhekimi, ancak %1.2'si eczacıydı.

Sağlık Çalışanlarının Sağlığı II.Ulusal Kongresi'nde; 69 sözel-poster bildiri, iki forum, yedi konferans, üç panel yer aldı. Bildiri konu başlıkları; sağlık çalışanlarının örgütlenmesi, sağlık politikaları, çalışma ortamı ve çalışma koşulları, eğitim oldu. Kongre'de yer alan konferans ve panellerin konu başlıkları ve katılımcılar;

Konu: Sağlık Sektöründe Sermaye-Kar

Yürütücü: Dr. Eriş Bilaloğlu

Konuşmacılar:Dünya Armağan,

Prof.Dr.Korkut Boratav, Yrd.Doç.Dr.Ata Soyer

Konu: Emegin Örgütlenmesi

Yürütücü: Ayfer Eğilmez

Konuşmacılar: Meslek örgütü ve sendika temsilcileri,

Konu: Sağlık Emekçilerinin Sömürüsü

Yürütücü: Doç.Dr.Onur Hamzaoglu

Konuşmacılar: Prof.Dr.Tülin Öngen,
Prof.Dr.Hacer Ansal, Doç.Dr.İlker Belek

Konu: Türkiye'deki Sağlık Çalışanlarının Meslek Hastalıkları ve İş Kazaları
Yrd.Doç.Dr. Alp Ergör

Konu: Sağlık Hizmeti Üretiminde Angarya
Dr.Yavuz Üçkuyu

Konu: Kentsel-Toplumsal Kutuplaşma ve Sağlık Sorunu/Doç.Dr.Tarık Şengül

Konu: Türkiye'de Beslenme Politikaları
Prof.Dr.Gülden Pekcan,

Konu: İlacın Ekonomi Politikası ve Türkiye'de İlaç /Prof. Dr. Nurettin Abacıoğlu

Konu: Kapitalizm-İşçi Sağlığı ve ILO Standartları / Dr. Yavuz Abamor

Panel ve konferansların tümünde sağlık sektöründe yaşanan sorunların temelinde kapitalizmin yattığı, dolayısıyla, eşitsizliklerin, yoksullukların, önlenemez hastalık ve ölümlerin kaynağının da kapitalizminin kendisi olduğu, vardiya-gönüllü-sözleşmeli çalışma, icapçılık ve döner sermaye uygulamalarının yoğun olarak 1980'li yıllardan itibaren sağlık sektöründe özel sömürü araçları olarak kullanıldığı, sağlık emekçilerinin hem sınıfsal konumları hem de kapitalist üretim ilişkilerinin yeniden üretimi noktasında "özel" bir konuma sahip olmalarından dolayı, siyasallaşmalarının bir gereklilik olduğunun altı çizildi.

Emeğin Örgütlenmesi panelinde, sağlık emekçilerinin hem sendikal hem de mesleki örgütlülük düzeyinin düşük olduğu vurgulanarak, bazı sağlık çalışanlarının meslek yasasının olmadığı ve sağlık emek örgütlerinin mücadelesinin özlük hakları ile sınırlandırılmaması gerektiği belirtildi.

Bu panelde, Türk Eczacıları Birliği adına konuşan Genel Başkan Ecz. Mehmet Domaç özetle şunları dile getirdi;

"Sağlık Çalışanlarının Sağlığı kongreleri bıkmadan, usanmadan düzenlenmeli. Çünkü, bu tip kongreler bilimsel bilginin üretildiği çalışmalardır. Hepimizin bu çalışmalara ihtiyacı var. Emeğin örgütlenmesi konusunun çok başlığı var. Kendi meslek grubum sınırlılığında söyleyeceğim şunlardır; eczacılar da emekçidir ve gerçekte eczacının sermayesi kendi emegidir. Yaşanan olaylar eczacılara emekçi olduklarını bir kez daha hatırlatmıştır. En güzel örnek, kriz ile birlikte Mart ayından bu yana yaklaşık 700 eczanenin kapanmasıdır. Bu sayının giderek artarak, bu yıl sonunda 1000'e ulaşacağını tahmin ediyoruz.

Emeğin örgütlenmesi başlığında değerlendirilecek önemli bir konu emeğin planlanmasıdır. Ülkemizde pek çok sektörde olduğu gibi, sağlık çalışanlarının da sayı ve niteliği gözardı edilmektedir. Eczacılık alanında açılan yeni fakültelerin artmasıyla, pek çok meslektaşımız işsizlikle karşı karşıya kalmaktadır.

Küreselleşen dünyada emeğin hareketi de bızlanmıştır. Bugün, büyük sermaye eczaneleri satın almaktadır. ABD' de yedi şirket 92.000 eczanenin sahibidir ve bu sermaye eczacıyı eczanede işçi olarak istihdam etmektedir. Tabi ki kendi koşulların-

da. ABD'den başlayarak bu uygulama dünyanın pek çok ülkesinde görülmektedir. En son İtalya'da 1000 eczane dünya tröstleri tarafından satın alınmıştır.

Bu ve benzeri durumlar karşısında, sağlık meslek örgütü olarak neler yaparız? Öncelikle siyasal otoriteye baskı yaparız. Bu nedendir ki "Sağlık meslek örgütleri siyaset yapıyor" diye adlandırılırız. Pek çok demokratik kitle örgütü işbirliği ile demokrasi, insan hakları ve bukişsal mücadele yaparız. Meslek örgütü olarak, toplum sağlığı ve eczacılık mesleğine yönelik araştırmalar yapıyor, bilimsel bilgi üretiyor ve bu bilgi etrafında meslektaşlarımızı örgütleyiyoruz. Bu mücadelelerin hepsinde de (insan hakları, bilgi üretme v.b) Türkiye'de engelleniyoruz. Yasa kitapçığımızda meslek örgütümüzün yapmakla yükümlü olduğu pek çok görev var. Örneğin, bu yasa "Yerli ilaçların varlığını koruyacaksınız" diyor, ama dünya tröstleri buna izin vermiyor ve Türk Eczacıları Birliği engelleniyor. Siyasal örgütlenme olmadan bu mücadele de yürütülmüyor. Yasa, "Halk sağlığını koru" diyor, fakat ülkemizde yaşanan krizler, bunun sağlık sektörüne yansımaları değerlendirildiğinde halkın sağlığı elden gidiyor... Sonuç olarak, bu engeller karşısında, bireysel kurtuluş değil, örgütlü toplumsal kurtuluş esastır".

Kongre'de ayrıca birinci basamak, enfeksiyon, kanser, radyasyon riski altında çalışanlar ve ilaç işçileri, maruz kaldıkları riskler ve çözüm önerileri tartışıldı. İlaç fabrikalarında çalışan işçiler gürültünün işçilere etkilerinin araştırılmadığını, gürültü azaltıcı önlemlerin yetersiz olduğunu, vibrasyondan olumsuz etkilendiklerini ve bu konuda çalışanların bilinçlendirilmediklerini, kişisel koruyucuların genellikle verildiğini ancak bunların amaca uygunluk ve kalitesinde sorunlar yaşandığını, fason, taşeron ve yurtdışı üretimi gibi olguların çalışanlar üzerinde tehdit unsuru olarak kullanıldığını, iş güvencelerinin olmadığını, düşük ücretle ve kayıt dışı olarak çalıştırıldıklarını, basit ve periyodik işlerde yeni teknolojilerin kullanılmasının iş güvenliğine olumsuz etkilerinin olduğunu dile getirdiler. Kongre, kapanış bildirgesinin sunumu ile sona erdi.

İletişim adresi:

Sağlık Çalışanlarının Sağlığı Çalışma Grubu
Türk Tabipleri Birliği (TTB)
GMK Bulvarı Şehit Daniş Tunali sok.
No:2 Kat:4 Maltepe/Ankara

